

Fonaments de Filologia Catalana

Codi: 105826

Crèdits: 6

Titulació	Típus	Curs	Semestre
2503998 Filologia Catalana: Estudis de Literatura i Lingüística	FB	1	1

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Professor/a de contacte

Nom: Josep Pujol Gómez

Correu electrònic: Josep.Pujol@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Albert Tomas Monso

Francesc Josep Gómez Martín

Prerequisits

No n'hi ha.

Objectius

Aquest curs ofereix una introducció pràctica als estudis de Filologia Catalana en un context europeu. S'hi combinen coneixements bàsics d'ordre històric i instrumental, tots imprescindibles per al progrés de l'alumne en altres cursos del Grau, siguin de literatura o de llengua (però no de lingüística sincrònica). A més, inclou sessions dedicades a la pràctica de la redacció acadèmica amb correcció ortogràfica i gramatical, que l'estudiant pot millorar per mitjà d'un manual amb instruccions i exercicis.

Al final del curs, l'estudiant haurà de mostrar un coneixement general dels continguts més importants i la capacitat d'exposar-los en una redacció. La correcció ortogràfica i gramatical serà un factor determinant de l'avaluació final.

Competències

- Actuar amb responsabilitat ètica i respecte pels drets fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
- Demostrar domini de la normativa de la llengua catalana, dels seus fonaments lingüístics i de totes les seves aplicacions en l'àmbit acadèmic i professional.
- Demostrar habilitats que facilitin el treball en equip.
- Elaborar argumentacions aplicables als àmbits específics de la literatura i de la lingüística.
- Fer lectures i interpretacions crítiques de textos.
- Fer treballs escrits o presentacions orals efectius i adaptats al registre adequat.

- Interpretar els factors polítics, socials i culturals que condicionen l'ús de la llengua catalana i la seva evolució al llarg de la seva història i en l'actualitat.
- Interpretar els textos literaris des de bases filològiques i comparatives.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
- Utilitzar la informació d'acord amb l'ètica científica.
- Utilitzar les eines digitals i les fonts documentals específiques.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar adequadament i reflexivament els principis prescriptius de la llengua catalana estàndard oral i escrita.
2. Aplicar els coneixements adquirits sobre la llengua estàndard a la detecció d'interferències lingüístiques.
3. Aplicar les eines informàtiques i saber consultar les fonts documentals específiques.
4. Citar correctament les fonts bibliogràfiques i informàtiques utilitzades en la confecció de treballs acadèmics.
5. Dominar l'expressió oral i escrita en llengua catalana.
6. Elaborar treballs d'acord amb l'ètica científica.
7. Elaborar treballs que apliquin amb solvència els instruments digitals i bibliogràfics fonamentals per a l'estudi filològic.
8. Fer servir la terminologia adequada en la construcció d'un text acadèmic.
9. Fer treballs escrits i presentacions orals efectives i adaptades al registre adequat.
10. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística.
11. Interpretar la problemàtica i les condicions de l'ús de la llengua catalana al llarg de la seva història en una societat multicultural.
12. Interpretar textos en profunditat i aportar arguments per a fer-ne una anàlisi crítica.
13. Mantenir una actitud de respecte envers les opinions, valors, comportaments i pràctiques dels altres.
14. Planificar, organitzar i fer treballs en equip.
15. Potenciar la capacitat de lectura, interpretació i anàlisi crítica de textos literaris i lingüístics.
16. Produir textos argumentats sobre punts crítics de la història de la filologia catalana.
17. Produir textos escrits i orals amb correcció normativa.
18. Redactar comentaris de text amb bases filològiques i comparatives.
19. Redactar comentaris de text amb sentit crític.
20. Sintetitzar els coneixements adquirits sobre l'origen i les transformacions experimentades pels diversos camps d'estudi de la disciplina.
21. Treballar autònomament en l'estudi sincrònic i diacrònic de la llengua i la literatura catalanes.
22. Utilitzar adequadament les fonts d'adaptació i creació terminològica.

Continguts

1. Presentació, prova de nivell i correcció
2. Història de la filologia
3. Instruments lexicogràfics i gramaticals
4. L'edició de textos
5. Tipografia
6. Notes i referències bibliogràfiques
7. Periodització de la cultura literària occidental

8. El comentari de text: poesia i llengua
9. L'assaig: resum i argumentació
10. Panorama de la ressenya crítica

Metodologia

Les classes combinaran teoria i, sobretot, pràctica d'anàlisi i de redacció de textos. L'exposició dels continguts teòrics anirà acompanyada d'exemples i d'exercicis que es treballaran a classe. L'alumne disposarà d'un dossier amb textos, exercicis i un repertori d'errors gramaticals freqüents.

El calendari detallat amb el contingut de les diferents sessions s'exposarà el dia de presentació de l'assignatura. L'estudiant trobarà també al Campus Virtual la descripció detallada dels exercicis escrits i de la prova final, els materials docents i les informacions necessàries per al seguiment de l'assignatura. Si en algun moment cal modificar la modalitat docent a causa de l'emergència sanitària, els professors informaran dels canvis en la programació i en la metodologia.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Exercicis orals i escrits	20,5	0,82	1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 19, 20
Exposició teòrica del programa	20	0,8	1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 15, 16, 18, 19, 20, 22
Tipus: Supervisades			
Anàlisi i redacció de textos	15	0,6	1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22
Exercicis gramaticals	15	0,6	1, 2, 5, 9, 17
Tipus: Autònomes			
Consulta d'instruments online	10	0,4	3, 4, 7, 22
Estudi de la normativa i pràctica gramatical	30	1,2	1, 2, 5, 8, 9, 17, 22
Exercicis i redaccions	18	0,72	

Avaluació

Les competències d'aquesta matèria seran avaluades per mitjà de la participació a classe (10%), d'exercicis i redaccions (30%), una prova escrita a mig semestre (10%) i una prova escrita final (50%).

El requisit mínim per a ser avaluat és la presentació de 2/3 parts dels exercicis i proves del curs.

En el moment de realització de cada activitat avaluativa, el professor informará l'alumnat a través de Moodle del procediment i la data de revisió de les qualificacions.

La qualificació mínima per a aprovar l'assignatura és 5. Podrà optar a la recuperació l'estudiant que hagi obtingut una qualificació final compresa entre 3,5 i 4,9 i hagi estat prèviament avaluat en un conjunt d'activitats equivalents a dues terceres parts de la qualificació total de l'assignatura. La recuperació consistirà en una prova de síntesi de les dues proves del curs (prova 1 i prova final). La qualificació màxima de la recuperació és 5.

En el cas que l'estudiant faci qualsevol irregularitat que pugui fer variar de manera significativa la qualificació d'un acte d'avaluació, aquest acte es qualificarà amb 0, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. Si es produeixen diverses irregularitats en els actes d'avaluació, la qualificació final del'assignatura serà 0.

En el cas que les proves no es puguin fer presencialment se n'adaptarà el format (mantenint-ne la ponderació) a les possibilitats que ofereixen les eines virtuals de la UAB. Les presentacions a classe es faran a través de fòrums, wikis i/o discussions d'exercicis a través de Teams, assegurant que tot l'estudiantat hi pot accedir.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Exercicis i redaccions	30%	15	0,6	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 22
Participació i presentacions a classe	10%	2	0,08	5, 9, 13, 14, 15, 17
Prova escrita 1	10%	1,5	0,06	1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21
Prova escrita final	50%	3	0,12	1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21

Bibliografia

Bibliografia

Amadeo, Imma, i Jordi Solé, *Curs pràctic de redacció* (Barcelona: Educaula, 1996).

Badia, Jordi, et al., *El llibre de la llengua catalana* (Barcelona: Castellnou, 2004).

Blecua, Alberto, *Manual de crítica textual* (Madrid: Castalia, 1983).

Cassany, Daniel, *Esmolar l'eina. Guia de redacció per als professionals* (Barcelona: Empúries, 2007).

Coromina, Eusebi, et al., *El treball de recerca: procés d'elaboració, memòria escrita, exposició oral i recursos* (Vic: Eumo, Universitat de Vic, 2000).

Gabinet de Llengua Catalana, *Les referències i les citacions bibliogràfiques, les notes i els índexs*, 2a ed. (Bellaterra: Gabinet de Llengua Catalana, Universitat Autònoma de Barcelona, 1995).

Garolera, Narcís (ed.), *Anàlisis i comentaris de textos literaris catalans*, 4 vols. (Barcelona: Curial, 1982-1985).

Garolera, Narcís (ed.), *Textos literaris catalans. Lectures i interpretacions*, 2 vols. (Barcelona: Columna, 1994-1995).

Kraye, Jill (ed.), *The Cambridge Companion to Renaissance Humanism* (Cambridge: Cambridge University Press, 1996). Trad. cast. *Introducción al humanismo renacentista* (Cambridge: Cambridge University Press, 1998).

Martínez-Gil, Víctor (coord.), *Models i criteris de l'edició de textos* (Barcelona: UOC, 2013).

Mestres, Josep M., *Manual d'estil. La redacció i l'edició de textos* (Vic: Eumo, 1995).

Morison, Stanley, *First Principles of Typography* (Cambridge: Cambridge University Press, 1951). Trad. cast. *Principios fundamentales de la tipografía* (Barcelona: Ediciones del Bronce, 1998).

Pujol, Josep M., i Joan Solà, *Ortotipografia. Manual de l'autor, l'autoeditor i el dissenyador gràfic* (Barcelona: Columna, 1995).

Quetglas, Pere, *Elementos básicos de filología y lingüística latinas* (Barcelona: Universitat de Barcelona, 2006).

Reynolds, L. D, i N. G. Wilson, *Scribes & Scholars. A Guide to the Transmission of Greek & Latin Literature*, 3^a ed. (Oxford: Oxford University Press, 1991). Trad. cast. *Copistas y filólogos: Las vías de transmisión de las literaturas griega y latina* (Madrid: Gredos, 1986).

Rigo, A. i Genescà, G., *Tesis i treballs: aspectes formals* (Vic: Eumo, 2000).

Solà, Joan, i Josep M. Pujol, *Tractat de puntuació* (Barcelona: Columna, 1990).

Enllaços

Associació d'Escriptors en Llengua Catalana: www.escriptors.cat

Arxiu de Revistes Catalanes Antigues (ARCA): www.bnc.cat/digital/arca

Argumenta: http://wuster.uab.cat/web_argumenta_obert/index.html

Biblioteca de Catalunya: <http://www.bnc.cat/>

Biblioteca Virtual Joan Lluís Vives: <http://www.lluisvives.com/>

Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals: portal lingüístic: <http://esadir.cat>

Corpus Informatitzat del Català Antic: www.cica.cat

Culturcat: www.culturcat.cat

Diccionari català-valencià-balear (DCVB): dcbv.iecat.net

Diccionari de la Llengua Catalana (DIEC2): <http://dlc.iec.cat>

Espais Escrits: www.espaisescrits.cat

Gramàtica essencial de la llengua catalana (IEC): <https://geiec.iec.cat>

Gramàtica zero (UV): http://www.spluv.es/PDFS/gramatica_zero.pdf

Gran Enciclopèdia Catalana (GEC): <http://www.enciclopedia.cat/>

Institut d'Estudis Catalans (IEC): Recursos lingüístics: <https://www.iec.cat/llengua/recursos.asp>

Institució de les Lletres Catalanes: www.gencat.cat/cultura

Llengua Catalana a Gencat.cat: www20.gencat.cat/portal/site/Llengcat

Mapa Literari Català: www.mapaliterari.cat

Narpan. Espai virtual de literatura i cultura medieval: <http://www.narpan.net/>

Optimot: Consultes lingüístiques: <https://aplicacions.llengua.gencat.cat/llc/AppJava/index.html>

Revistes Catalanes amb Accés Obert (RACO): <http://www.raco.cat/index.php/raco>

Traces. Base de dades de llengua i literatura catalanes: <http://www.traces.uab.cat>

Universitat Oberta de Catalunya. Servei lingüístic: <http://www.uoc.edu/serveilinguistic/home/index.html>

Programari

No n'hi ha.